

Raadsvoorstel

Zaaknummer: 40632-2022 /

Onderwerp: Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Maashorst

2022 / 0	
Auteur	: Dominique Uittenbogerd
Domein/team	: Dienstverlening/Communicatie en creatie
E-mail	: Dominique.Uittenbogerd@gemeentemaashorst.nl
Port.	: H. van den Broek

Effect op de begroting

Ja Nee

Onderwerp

Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Maashorst

Voorstel

1. De 'Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Maashorst' vast te stellen.
2. De 'Verordening Gemeentelijke Onderscheidingen Uden' van de voormalige gemeente Uden (vastgesteld op 1-8-2004) en de 'Verordening tot regeling van de toekenning van gemeentelijke onderscheidingen' van de voormalige gemeente Landerd (vastgesteld op 28-9-1994) in te trekken.

Inleiding

Met ingang van 1 januari 2022 vormen de gemeenten Landerd en Uden samen de nieuwe gemeente Maashorst. Op grond van artikel 28 van de wet Algemene regels herindeling (Arhi) blijft regelgeving zoals die gold op de datum voorafgaand aan de herindeling, nog maximaal twee jaar van kracht voor het grondgebied van de opgaande gemeenten. Met het oog daarop worden verordeningen, beleidsregels en werkprocessen van de voormalige gemeenten Landerd en Uden geharmoniseerd.

De gemeenteraden van Uden en Landerd hebben in het verleden een Verordening tot regeling van de toekenning van gemeentelijke onderscheidingen vastgesteld. Deze verordening bepaalt welke gemeentelijke onderscheidingen er uitgereikt kunnen worden en de voorwaarden om voor een onderscheiding in aanmerking te komen. Dit voorstel strekt tot harmonisatie van die regelgeving. Daarbij heeft de gemeenteraad in zijn vergadering op 24 februari 2022 een motie aangenomen en het college opgedragen om zo snel mogelijk een Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Maashorst voor te leggen, met daarin speciale aandacht voor vrijwilligers, naar het voorbeeld van de Udense vrijwilligerspenning.

Beoogd effect

Te komen tot één uniforme algemene regeling voor het toekennen en verstrekken van gemeentelijke onderscheidingen aan verdienstelijke inwoners van de gemeente Maashorst. Deze verordening treedt per 1 januari 2023 in werking.

Argumenten

1.1 *Harmonisatie van regelgeving is noodzakelijk.*

Op grond van artikel 28 Wet Arhi behouden voorschriften die in overgaande gemeenten gelden op de dag voorafgaand aan de datum van herindeling, in beginsel nog gedurende twee jaar na die datum hun rechtskracht. Vóór afloop van deze termijn moeten verordeningen, beleidsregels en werkprocessen van de voormalige gemeenten Landerd en Uden worden geharmoniseerd.

1.2 *Het bestaande onderscheid in gemeentelijke onderscheidingen is ongewenst.*

Er zijn enkele verschillen in de verordeningen m.b.t. de gemeentelijke onderscheidingen van de voormalige gemeenten Uden en Landerd. Zo kent de verordening van voormalig Landerd een eremedaille van verdienste en de verordening van voormalig Uden een vrijwilligerspenning. Om te voorkomen dat er voor het verstrekken van gemeentelijke onderscheidingen aan inwoners van de voormalige gemeenten Uden en Landerd afwijkende regels gelden, is het noodzakelijk om één uniforme regeling voor het hele grondgebied van de gemeente Maashorst vast te stellen.

1.3 *De vrijwilligerspenning wordt behouden en uitgebreid volgens de wens van de gemeenteraad.*

De Udense verordening kende een categorie ten behoeve van vrijwilligers. Op verzoek van de gemeenteraad is er in de nieuwe verordening van de gemeente Maashorst weer een penning voor vrijwilligers opgenomen om jaarlijks vrijwilligers te eren en te bedanken die zich al lange tijd inzetten voor de gemeenschap van Maashorst. Op advies van de voormalige Udense Commissie Voordracht Kandidaten Vrijwilligerspenning is deze categorie uitgebreid met de mogelijkheid om in het bijzonder jonge vrijwilligers te waarderen voor hun inzet.

Kanttekeningen

1.1 *De categorieën van onderscheidingen zijn aangepast.*

De verordening voorziet in de mogelijkheid mensen met grote verdiensten voor de lokale samenleving te eren met een gemeentelijke onderscheiding: het ereburgerschap, de penning van verdienste en de vrijwilligerspenning (met een aparte onderscheiding voor jonge vrijwilligers). De verordening van de voormalige gemeente Landerd kent een eremedaille van verdienste en een erelegpenning. Deze komen te vervallen en worden vervangen door de penning van verdienste. De voormalige gemeente Uden kende de vrijwilligerspenning. Deze blijft behouden en is uitgebreid met een aparte onderscheiding voor jeugdige vrijwilligers.

1.2 *Een eerste uitreiking van vrijwilligerspenningen in maart 2023 (zoals toegezegd aan de raad) is niet haalbaar.*

In reactie op de motie van de gemeenteraad d.d. 24 februari is toegezegd dat we zouden streven naar realisatie van een eerste uitreiking van de Maashorster vrijwilligerspenningen in het eerste kwartaal van 2023 (uiterlijk 31 maart). Op advies van de voormalige Udense Commissie Voordracht Kandidaten Vrijwilligerspenning adviseren we echter de uitreiking te organiseren in juni, vlak voor de zomerstop van veel (sport)verenigingen. Dat strookt beter met de agenda's van vrijwilligersorganisaties (ze worden dan bevestigd op het aandragen van kandidaten in een periode waarin relatief meer ruimte is om hierover na te denken/hieraan aandacht te besteden in de bestuursvergaderingen). Bovendien vond de Commissie de combinatie van de uitreiking met de nieuwjaarsreceptie van de gemeente minder wenselijk in verband met de beschikbaarheid van kandidaten (i.v.m. kerstvakantie). Daar komt bij dat na vaststelling van de nieuwe verordening tijd nodig is voor het werven en inwerken van een nieuwe Commissie Voordracht Kandidaten Vrijwilligerspenning. Vervolgens is tijd nodig voor het ontwikkelen en uitrollen van een nieuwe wervingscampagne gericht op

vrijwilligersorganisaties om kandidaten aan te melden. Het streven is een eerste uitreiking te realiseren in juni 2023.

Financiën

Voor de jaarlijkse uitreiking van de vrijwilligerspenning is een bedrag begroot van € 12.000 per jaar voor de vrijwilligerspenning (FCL 66101100 / ECL 38159). Bij besluit tot toekenning van het ereburgerschap of een penning van verdienste worden de kosten gedekt uit het representatiebudget (FCL 60400401 / ECL 38021).

Duurzaamheid

-

Participatie

Er heeft een evaluatie plaatsgevonden met de voormalige Commissie Voordracht Kandidaten Vrijwilligerspenning van de voormalige gemeente Uden (de voormalige gemeente Landerd kende zo'n commissie niet, daarom is alleen die van voormalige gemeente Uden geraadpleegd). De ervaringen en tips van de leden van deze commissie zijn verwerkt in een nieuwe regeling Commissie Voordracht Kandidaten Vrijwilligerspenning gemeente Maashorst (zie bijlage ter informatie 1).

Communicatie

Er is een communicatieplan Vrijwilligerspenningen opgesteld, gericht op de volgende twee doelen:

1. Aanmeldingen genereren van kandidaten voor de vrijwilligerspenning.
2. Gedecoreerde vrijwilligers in het zonnetje zetten.

(Zie bijlage 4 ter informatie)

Vervolg

Na vaststelling van de verordening wordt deze gepubliceerd.

Bijlagen die onderdeel uitmaken van het besluit

1. Verordening gemeentelijke onderscheidingen Gemeente Maashorst

Bijlagen ter informatie

2. Regeling Commissie Voordracht Kandidaten Vrijwilligerspenning
3. Draaiboek Commissie Voordracht Kandidaten Vrijwilligerspenning
4. Communicatieplan Vrijwilligerspenning

Maashorst, 1 november 2022

Burgemeester en wethouders van gemeente Maashorst,

de secretaris,

drs. D. van Deurzen

de burgemeester,

drs. P.L.A. Rüpp

Raadsbesluit

Zaaknummer: 40632-2022

De raad van de gemeente Maashorst;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders 1 november 2022;

gelet op artikel 147 en 149 van de Gemeentewet;

b e s l u i t

1. De 'Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Maashorst' vast te stellen.
2. De 'Verordening Gemeentelijke Onderscheidingen Uden' van de voormalige gemeente Uden (vastgesteld op 1 augustus 2004) en de 'Verordening tot regeling van de toekenning van gemeentelijke onderscheidingen' van de voormalige gemeente Landerd (vastgesteld op 28 september 1994) in te trekken.

Verordening gemeentelijke onderscheidingen gemeente Maashorst

Artikel 1 Onderscheidingen

De gemeente Maashorst kent de volgende onderscheidingen:

1. Het ereburgerschap van de gemeente Maashorst
2. De penning van verdienste van de gemeente Maashorst
3. De vrijwilligerspenning van de gemeente Maashorst

Artikel 2 Het ereburgerschap

- 2.1 De toekenning van het ereburgerschap geschiedt bij besluit van de Raad op voorstel van het College van burgemeester en wethouders.
- 2.2 Het ereburgerschap wordt slechts in zeer bijzondere gevallen verleend als blijkt van grote waardering en dankbaarheid zowel aan ingezetenen als niet-ingezetenen van de gemeente Maashorst (personen), die zich voor de gemeente of gemeenschap van Maashorst op uitzonderlijke wijze verdienstelijk hebben gemaakt.
- 2.3 Het ereburgerschap bestaat uit:
 - Een fairtrade gouden legpenning, voorzien van het gemeentewapen.
 - Een oorkonde met de naam en andere van belang zijnde gegevens van de ontvanger, evenals de redenen die tot toekenning hebben geleid en de dagtekening van het besluit van toekenning.
 - Een draagsignale voorzien van het gemeentewapen.
- 2.4 Het bezit van de penning van verdienste (zie artikel 3) sluit het ontvangen van het ereburgerschap niet uit.
- 2.5 Voordat een voorstel tot toekenning tot het ereburgerschap wordt gedaan, hoort het College daarover het presidium van de Raad.
- 2.6 De bevoegdheid tot toekenning van het ereburgerschap kan niet worden gemandateerd.
- 2.7 Aan de toekenning van het ereburgerschap zijn geen rechten en verplichtingen verbonden.

Artikel 3 De penning van verdienste

- 3.1 De toekenning van de penning van verdienste geschiedt bij besluit van het College van burgemeester en wethouders.
- 3.2 De penning van verdienste wordt slechts in bijzondere gevallen verleend aan zowel ingezetenen als niet-ingezetenen van de gemeente Maashorst (personen en rechtspersonen), die zich voor de gemeente Maashorst op bijzondere wijze verdienstelijk hebben gemaakt.
- 3.3 Van het op 'een bijzondere wijze verdienstelijk zijn' als bedoeld in het tweede lid, is slechts sprake wanneer wordt voldaan aan minimaal de onderstaande criteria:
- De verdiensten hebben betrekking op tenminste één maatschappelijk terrein.
 - De verdiensten moeten aantoonbaar/zichtbaar zijn (geweest) voor de gemeente Maashorst (of tot en met 31 december 2021 voor de voormalige gemeenten Landerd en/of Uden) voor een periode van minimaal tien jaren.
 - De verdiensten moeten ontplooid zijn gedurende een controleerbare tijdsbesteding van ongeveer acht uren per week.
 - De verdiensten mogen niet al gehonoreerd zijn met een Koninklijke onderscheiding in een voorafgaande periode van tien jaren.
- 3.4 De penning van verdienste bestaat uit:
- Een fairtrade zilveren medaille, voorzien van het gemeentewapen.
 - Een oorkonde met de naam en andere van belang zijnde gegevens van de ontvanger, evenals de redenen die tot toekenning hebben geleid en de dagtekening van het besluit van toekenning.
 - Een draaginsigne voorzien van het gemeentewapen.
- 3.5 De bevoegdheid tot toekenning van de penning van verdienste kan niet worden gemandateerd.
- 3.6 Aan de toekenning van de penning van verdienste zijn geen rechten en verplichtingen verbonden.

Artikel 4 De vrijwilligerspenning

- 4.1 De toekenning van de vrijwilligerspenning geschiedt bij besluit van het College van burgemeester en wethouders.
- 4.2 De vrijwilligerspenning wordt toegekend als blijk van waardering voor ingezetenen (personen) van gemeente Maashorst, die zich langdurig, verdienstelijk en belangeloos hebben ingezet voor de gemeenschap, op eigen initiatief of bij een of meer in de gemeente actieve verenigingen, organisaties of burgerinitiatieven.
- 4.3 De vrijwilligerspenning bestaat uit:
- Een fairtrade vergulde medaille, voorzien van het gemeentewapen of (voor jongere vrijwilligers) een bronskleurige duim.
 - Een oorkonde met de naam en andere van belang zijnde gegevens van de ontvanger, evenals de redenen die tot toekenning hebben geleid en de dagtekening van het besluit van toekenning.
 - Een draaginsigne voorzien van het gemeentewapen.
- 4.4 De bevoegdheid van toekenning van de vrijwilligerspenning ligt bij het college van burgemeester en wethouders en geschiedt op voordracht van een door het college te benoemen Commissie Voordracht kandidaten Vrijwilligerspenning.
- 4.5 Aan de toekenning van de vrijwilligerspenning zijn geen rechten en verplichtingen verbonden.

Artikel 5 Uitreiking onderscheiding

- 5.1 Huldiging vanwege de toekenning van het ereburgerschap geschiedt bij de viering van een jubileum, bij een afscheid, tijdens een raadsvergadering of tijdens een andere door de Raad passend geoordeelde gelegenheid.
- 5.2 Huldiging vanwege de uitreiking van de penning van verdienste of de vrijwilligerspenning geschiedt op een door het College van burgemeester en wethouders te bepalen tijdstip.

Artikel 6 Ontneming onderscheiding

- 6.1 Wanneer zeer bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven, kan de Raad op voorstel van het College van burgemeester en wethouders besluiten de toekenning van het ereburgerschap in te trekken.
- 6.2 Het College is, wanneer zeer bijzondere omstandigheden daartoe aanleiding geven, bevoegd de toekenning van de penning van verdienste of de vrijwilligerspenning in te trekken.

Artikel 7 Aantekening onderscheiding

- 7.1 Van elke toekenning van het ereburgerschap, de penning van verdienste of de vrijwilligerspenning maakt het College van burgemeester en wethouders aantekening in een register.
- 7.2 In het register worden ook de gronden vermeld die tot de toekenning hebben geleid.
- 7.3 Bij het intrekken van een onderscheiding wordt de vermelding in het register doorgehaald.

Artikel 8 Postuum toekennen

De in deze verordening genoemde onderscheidingen kunnen ook postuum worden toegekend.

Artikel 9 Vormgeving

Het College van burgemeester en wethouders bepaalt de vormgeving, uitvoering en afmeting van zowel de oorkondes als de penning voor het ereburgerschap, de penning van verdienste, de vrijwilligerspenning en de draaginsignes.

Artikel 10 Intrekking oude verordeningen

De verordeningen van de voormalige gemeenten Landerd en Uden, genoemd 'Verordening tot regeling van de toekenning van gemeentelijke onderscheidingen' en de 'Verordening gemeentelijke onderscheidingen Uden', worden ingetrokken.

Artikel 11 Overgangsrecht

Een besluit dat is genomen overeenkomstig de in artikel 10 genoemde verordeningen blijft ongewijzigd in stand en het bepaalde in de artikelen 6 en 7 van deze verordening is op dit besluit van overeenkomstige toepassing.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2023.

Artikel 13 Citeerartikel

Deze verordening kan worden aangehaald als Verordening gemeentelijke onderscheidingen Maashorst.

Toelichting verordening gemeentelijke onderscheidingen Maashorst

Algemeen

De verordening voorziet in de mogelijkheid mensen met grote verdiensten voor de lokale samenleving te eren met een gemeentelijke onderscheiding. Er zijn twee gradaties: het ereburgerschap van de gemeente Maashorst en de penning van verdienste van de gemeente Maashorst. Meer specifiek voor vrijwilligers is er de vrijwilligerspenning.

Het gemeentelijk stelsel van onderscheidingen staat naast het stelsel van koninklijke onderscheidingen in verschillende gradaties en vormt daarop een aanvulling. Dit laatste geldt in het bijzonder waar het gaat om de erkenning en waardering van lokale verdiensten die in de uitoefening van een hoofdfunctie of beroep zijn opgebouwd.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1 Onderscheidingen

In dit artikel worden de gemeentelijke onderscheidingen vermeld die toegekend kunnen worden. Een gemeentelijke onderscheiding kan worden toegekend aan ingezetenen of personen die ingezetene van de gemeente Maashorst of haar rechtsvoorgangers zijn geweest. Personen met grote verdiensten die niet tot deze categorie behoren, worden echter niet uitgesloten, wanneer zij ruimschoots aan de criteria van de verordening voldoen. De penning van verdienste kan ook worden toegekend aan een rechtspersoon.

Artikel 2 Het ereburgerschap

In dit artikel zijn de criteria opgenomen die gelden voor het toekennen van het ereburgerschap. Deze criteria hebben een algemeen karakter, omdat het op voorhand niet mogelijk is alle situaties te voorzien waarin een onderscheiding op haar plaats is. Wel geven de criteria duidelijk het onderscheid aan tussen het ereburgerschap enerzijds en de penning van verdienste en de vrijwilligerspenning anderzijds. De penning van verdienste heeft een meer algemeen karakter en richt zich op grote maatschappelijke verdiensten in het algemeen. De vrijwilligerspenning is specifiek bedoeld voor degenen die zich langdurig, verdienstelijk en belangeloos hebben ingezet als vrijwilliger, ook en met name waar het gaat om inspanningen die niet voor iedereen direct zichtbaar zijn.

Over de toekenning van het ereburgerschap beslist de Raad. Om een publieke discussie over een persoon te vermijden, is aan het presidium uit de Raad een rol toegekend bij de voorbereiding van de beslissing. Door mandaat uit te sluiten, wordt verzekerd dat alleen de Raad beslissingsbevoegd blijft. Ook delegatie is uitgesloten. Delegatie behoeft immers een wettelijke grondslag en deze is in de verordening niet opgenomen.

Artikel 3 De penning van verdienste

Dit artikel kent aan het College de bevoegdheid toe tot toekenning van de penning van verdienste. Mandaat aan een Collegelid of ambtenaar is uitgesloten voor de penning van verdienste.

Artikel 4 De vrijwilligerspenning

Dit artikel kent aan het College de bevoegdheid toe tot toekenning van de vrijwilligerspenning. Mandaat aan een Collegelid of ambtenaar is niet op voorhand uitgesloten.

Artikel 5 Uitreiking onderscheiding

De toekenning van het ereburgerschap heeft een uitzonderlijk karakter. Voor de huldiging moet dan ook een bijzondere gelegenheid worden bepaald. Dit artikel laat het aan de Raad over daarvoor de juiste vorm te bepalen, uiteraard in samenspraak met het College dat het decoratievoorstel uitbracht.

De wijze waarop de uitreiking van de penning van verdienste en de vrijwilligerspenning plaatsvindt, wordt door het College bepaald, dat bij deze onderscheidingen tot toekenning bevoegd is.

Artikel 6 Ontneming onderscheiding

De verordening biedt de mogelijkheid in zeer bijzondere gevallen de toekenning van een onderscheiding bij een met redenen omkleed besluit in te trekken en de vermelding in het openbaar register door te halen. Van een zeer bijzonder geval is sprake wanneer handhaving van de toekenning door ernstige misdragingen van de begiftigde dan wel later over zijn persoon bekend geworden feiten of omstandigheden in ernstige mate afbreuk zouden kunnen doen aan de goede naam van Maashorst. Intrekking geschiedt bij een met redenen omkleed besluit van het bestuursorgaan dat tot toekenning heeft besloten.

Artikel 7 Aantekening onderscheiding

Dit artikel vormt de basis voor het register, waarin de toekenning van gemeentelijke onderscheidingen raadpleegbaar wordt vastgelegd. Uiteraard wordt de persoonlijke levenssfeer van de gedecoreerden in acht genomen door te volstaan met beperkte informatie dan wel door gedecoreerden nadrukkelijk om toestemming te vragen.

Artikel 8 Postuum toekennen

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 9 Vormgeving

Dit artikel draagt het College op modellen vast te stellen voor de stoffelijke blijken van decoratie die bij de toekenning van het ereburgerschap en de beide penningen worden verstrekt. In alle gevallen wordt ook een oorkonde uitgereikt.

Artikel 10 Intrekking oude verordeningen

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Artikel 11 Overgangsrecht

Met dit artikel wordt tot uitdrukking gebracht dat het vaststellen van deze verordening en de intrekking van de verordeningen als in artikel 10 genoemd, geen afbreuk doet aan besluiten die op basis van de in artikel 10 genoemde verordeningen zijn genomen en dat daarop onverkort het bepaalde in de artikelen 6 en 7 van deze verordening van toepassing is.

Artikel 12 Inwerkingtreding

Een gemeentelijke onderscheiding is een blijk van waardering en een erkenning van verdiensten. Een andere strekking heeft het decoratiestelsel niet.

Het tijdstip van inwerkingtreding van de verordening hangt mede af van de uitwerking die aan de verordening moet worden gegeven. In verband hiermee wordt aan het College overgelaten dat tijdstip te bepalen.

Artikel 13 Citeerartikel

Dit artikel behoeft geen toelichting.

Vastgesteld in de openbare vergadering 22 december 2022.

De raad voornoemd,
de interim griffier,

A.W.J.M. Cornelissen MMC

de voorzitter,

M.J.D. Donders - de Leest (wnd.)

